

הבטחת רבינו
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למחזיק

הארי החי

פנימים נפלאים מתורתו של

המהר"א"ל צינץ

הגאון הפלאי לייב צינץ זי"ע מפלאצק
 גיליון ש"א, פרשת שמות תשפ"ה

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
 של ספרי מהר"א"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
 טל': 08-8648989
 פקס: 08-8648686
 tzintz@tzintz.org

השיבו ה' יתברך (שם פסוק יב): 'וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזָה לָךְ הָאוֹת
 כִּי אֲנִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל
 הָקָר הַזֶּה'

וקשה: מה זה תשובה על סירובו של משה בשליחותו? אך לפי שהוא
 יתברך ידע תעלומות לבו של משה, דמאחר שעדיין לא שלמו הארבע
 מאות שנה, ועדיין לא נפקע שיעבודו של פרעה, אם כן חטא קל יגרום
 עיכוב הגאולה, מאחר שהוא ב"יד חזקה" שלא מן הדין. לזה השיבו
 יתברך: כי דוקא הוא שיופקע שיעבודו, מאחר שיעבדו את האלקים
 בקבלת התורה, ויתקדשו בקדושת הגוף, והקדש מוציא מיד שיעבוד.
 הגדה של פסח 'ברכת השיר' (פיסקת 'עבדים היינו')

בזכות שברח יתרו מעצת פרעה זכה לקחת את משה לחתן

וַיֹּאמֶר אֶל בְּנָתָיו וְאֵין לָמָּה זֶה עֲצוּתְךָ אֶת הָאִישׁ קְרָאנוּ לוֹ וַיֹּאכַל לָחֶם
 (ב, כ).

איתא בגמרא (סנהדרין קג, ב) גדולה לגימה שמרחקת קרובים -
 מעמון ומואב, ומקרבת רחוקים - מיתרו, דאמר רבי יוחנן בשכר 'קראן
 לו ויאכל לחם' זכו וישבו בניו בלשכת הגזית.

ותמה מהרש"א (חא"ג קד, א ד"ה בשכר) דבפרק קמא דסוטה (יא,
 א), ולקמן בפרקין (קו, א), איתא: שלשה היו באותו עצה (=בעצת פרעה
 שאמר 'הבה נתחכמה לו'), בלעם איוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, יתרו
 שברח זכה וישבו בניו בלשכת הגזית, איוב ששתק נידון ביסורים, וכאן
 אמרו 'בשביל לגימה'. ודחק מהרש"א.

ונראה, דכל מצוה יש לה ענין פרטי שזכה מכח דבר זה לדבר טוב,
 ואמרו חז"ל (אבות פ"ד משנה ב) מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת
 עבירה, כי מגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב, ואם האדם ישר
 בדרכו מזמין לו מצוות שיזכה בהם, כמו שאיתא בזוהר פרשת בהר
 (ח"ג קיא, א) בענין העני שבא לאחד, ואמרו בזוהר שהוא כעין 'דורנא'
 למזכיה להאי בר נש, ומייתי איך שניצל אחד ממות על ידי שנודמן לו
 עני שלא אכל, ונתן לו שלו, ועל ידי זה ניצל מנחש.

ואם כן ודאי לגימה מסוגלת לענין זה שיצאו מזרעו זרע חכם, כמו
 שאמרו חז"ל (שבת כג, ב) מאן דרחים רבנן הוי ליה בנין רבנן, דמוקיר
 רבנן הוי ליה חתני רבנן, ולפי שיתרו זכה לפניו יתברך במה שברח ולא
 היה בעצת פרעה, נתגלגל שגם משם רבינו ברח מפני פרעה. ומידה
 כנגד מידה, שעל ידי זכות הבריחה שלא היה באותה עצה, ברח משה,
 ויתרו אמר 'קראן לו ויאכל לחם', ועל ידי זה זכה בברית משה במה
 שכיבדו למשה, וזכה וישבו בניו בלשכת הגזית.

קומץ המנחה - פרשת בלק

חישב את בני ישראל כמלכים והגדיל בזה את קושי השיעבוד לקרב גאולתם

וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדָה
 וַיִּזְעַקוּ וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבָדָה (ב, כג).

הנה פעמים אפילו שיעבוד קל יקבד על מי שהוא בן מלכים ואינו
 רגיל בעבודה, ולמי שהוא רגיל בעבודה לא יתפעל ממנו כלום.

והנה זה חסרו יתברך, אשר חשב קושי השיעבוד בבחינת שהם 'בני
 ישראל', שראוי שתגדל צעקתם אפילו על שיעבוד כל דהו, ד'ישראל'
 לשון שררות, אבל הלחץ היה גדול אפילו בבחינת מצרים שלא חשבו
 רק לעבדים - היה הלחץ הגדול, שאפילו בבחינת עבדים אין להכביד
 שיעבוד קשה כזה.

ובזה יש לפרש כוונת הפסוק 'ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך
 מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שוועתם אל האלקים
 מן העבודה', שיש כמה דיוקים: א) למה אמר 'בימים הרבים'. ב) למה
 אמר 'מן העבודה' זה פעמיים.

אמנם יובן, שסיפר הכתוב 'בימים הרבים' שכבר הורגלו בעבודה, כיון
 דדש דש (ע"פ גיטין נו, ב), אם כן עתה 'ויאנחו', ודאי שהוכבדה עליהם
 העבודה שלא הורגלו עדיין בה, לכן עבודה שכבר הורגלו בה לא נחשב
 אצלם עוד, כי כבר הורגלו להטות שכמם לסבול. לכן חזר ואמר: ותעל
 שוועתם אל האלקים 'מן העבודה', כי הוא יתברך גלוי לפניו איך שמררו
 את חייהם בתחילה בעבודה קשה עד שהורגלו בה ולא כבדה אנחתם
 עליה, ולפניו יתברך גלוי הקושי שהיה עליהם בתחילה, וזה 'ותעל
 שוועתם אל האלקים' על ידי שלא נתעוררו עוד להתאנח כי אם 'מן
 העבודה' זו החדשה על ידי שעבודם, דמעיקרא היתה כבדה מאוד, ועוד
 התאכזרו להעמיס עול קשה ביתר שאת. והרגילום בתחילה בעבודה
 קשה, שכבר היה אצלם אבילות ישנה (ע"י כתובות סב, א), ועוד הכבידו
 עליהם עבודה שהתעורר אנהא חדשה.

הגדה של פסח 'ברכת השיר' (פיסקת: ואת לחצנו)

יצאו קודם הזמן - משום שהקדש מפקיע מידי שיעבוד

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹקִים מִי אֲנִי כִּי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם (ג, יא).

ולתרץ איך יצאו בתוך הזמן קודם ששלמו ארבע מאות שנה? נאמר:
 בהיות שדיבורו יתברך פעל השיעבוד שהיו משועבדים לפרעה, אם
 כן 'הקדש מפקיע מידי שיעבוד' כדאיתא בגמרא גיטין (מ, ב), ואחר
 שנתקדשו ישראל להיות קדושים לה' - ממילא מופקע שיעבוד
 פרעה... וזוה מובן מה שהשיב הוא יתברך למשה כשסירב בשליחות
 ואמר "מי אני כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים".

משל ונמשל

הארים טען שאינו מכיר את בעל הגינה

לארים] לצוות עליו להוציא את ישראל ממצרים. אך פרעה התכחש
 אל ה', והשיב 'מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה'". אז אמר
 ה' שהוא עצמו ילך למצרים אף שהיא מקום טמא כדי שלא יתבייש
 שלוחו - משה.

והסיבה שכך התרחשו הדברים, משום שגלוי וידוע היה לפני ה'
 שבני ישראל לא יוכלו לצאת ממצרים אלא כשהוא יוציאם בעצמו. אך
 מאידך בני ישראל לא היו ראויים לכך שה' הוא שיוציאם. ועל כן סיבב ה'
 שפרעה יסרב לשליחות משה, ומעתה תצטרף סיבה נוספת לכך שה'
 הוא שירד למצרים - כדי שלא יתבייש שלוחו.

הגדש"פ - פניני מהר"א

וַיֹּאמֶר פְּרַעֲה מִי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמְעֶ בְּקוֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת
 ה' וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלַּח (ה, ב).

איתא במדרש (שמות רבה טו, יט), נמשלה יציאת מצרים, לכהן
 שהיתה לו גינה של תאנים, אלא שבאותה גינה היה חשש לטומאת מת
 [בית הפרס]. באחד הימים שלח שליח אל הפועל [הארים] שעבד
 בגינתו לבקש עבורו שתי תאנים. אך כשהגיע השליח אל הארים,
 התכחש זה אל בעל הגינה - הכהן, וטען שאינו מכירו. כיון שכן, אמר
 הכהן שהוא עצמו ילך אל הגינה, וכשאמרו לו 'והלא למקום טמא אתה
 הולך', השיב 'אפילו יש שם מאה טומאות אני הולך ולא יתבייש שלוחי'.
 והנמשל - בעל הגינה הוא ה', והוא שלח את משה אל פרעה [המשול]

פניני תהילים

מדוע לא רצה משה רבינו לגאול את ישראל

אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים (תהילים קטז, ט).
כתבו המפרשים שאם ישראל היו משלימים את מלוא משך גלות מצרים - ארבע מאות שנה כדברי ה' לאברהם 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה', אזי לא היו גולים שוב. אלא שראה ה' שמשוקעים הם במ"ט שערי טומאה, ואם לא ימהר גאולתם עלולים להשתקע אף בשער החמישים של הטומאה ושוב לא יכלו לצאת חלילה, ועל כן הקדים לגאולם ולמהר זמן גאולתם.

זו גם היתה הסיבה שמה שסירב לשליחות ה' לגאול את בני ישראל, משום שרצה שה' יקיים את הבטחתו ליעקב (בראשית מו, ד) **'אֲנִכִּי אֶרְדָּ עִמָּךְ מִצְרָיִם וְאֲנִכִּי אֶעֱלֶךָ גַם עֵלָּה**. ולכן אמר לה' (שמות ג, יא) **'מִי אֲנִכִּי כִּי אֵלךְ אֶל פְּרַעֲה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם**, ומשום שרצה שה' יגאלם, שאם היתה הגאולה על ידי ה' אזי כפי שה' נצחי גם הגאולה היתה נצחית ושוב לא היו גולים. ולכן סירב משה ללכת לשליחות הגאולה, שכן ידע שעדיין לא הגיע זמן הגאולה ולא תהיה זו גאולה נצחית.

וכך מתפרש הפסוק **אתהלך לפני ה' בארצות החיים**, ארץ ישראל נקראת ארצות החיים - לכשתהא תחית המתים, תחילה יקומו וישבו לתחייה המתים שבארץ ישראל. אמנם זה יהא רק לאחר שישלמו ארבע הגלויות שהן כדי להשלים את השנים החסרות בשעבוד מצרים. כי **אתהלך לפני ה'**, יהיה רק אחרי שאני עניתי מאד לאחר שנים רבות של עינויים ויסורים בגלויות.

ומשום שבמצרים לא היתה הגאולה נצחית אלא נעשתה על ידי משה ומשום שלא יכלו להתממה בה, ועל כן אני אמרתי בחפזי - הגאולה שנעשתה בחפזון, כל האדם - ובידי אדם משה רבינו עליו השלום, ולא על ידי ה' יתברך בכבודו ובעצמו, הרי כוזב - מלשון הפסקה (כמו נחל 'אכזב' על שם שמימיו פוסקים), ומשום שגאולת מצרים שהיתה בידי אדם, לא היתה בשלמות אלא שבו וגלו והשתעבדו גם לאחריה, עד שנגאל בידי ה' יתברך לגאולת עולמים.

(הגדה של פסח, ברכת השיר)

בני ישראל זוכים להנהגת מדת הרחמים מחוץ לדרך נטבע

הָלָלוּ עַבְדֵי ה' הָלְלוּ אֶת שֵׁם ה' (תהילים קיג, א).
פרעה אמר (שמות ה, ב) **מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלִי ... לֹא יִדְעָתִי אֶת הוֹי"ה**. ופירשו הקדמונים שלפרעה היתה השגה רק בשם 'אלקים', וכדברי יוסף אליו (בראשית מא, טז) **'אֱלֹקִים יַעֲבֹד אֶת שְׁלֹם פְּרַעֲה**. ואף הוא השיב ליוסף (שם, שם, לט) **'אֲחֵרִי הוֹדִיעַ אֱלֹקִים אוֹתָךְ**. אך בשם הוֹי"ה לא היתה לו השגה. ולכן חשב שבני ישראל לא ייצאו ממצרים כי הנהגת אלקים היא בדרך הטבע, ו'אלקים' בגימטריא 'הטבע'. אבל שם הוֹי"ה מורה על הנהגה שלמעלה מדרך הטבע והתהוות שינויים מהטבע. ולכן, **הללו עבדי הוֹי"ה** - בני ישראל שזוכים להנהגת מידת הרחמים ומחוץ לדרך הטבע שבשם הוֹי"ה - **הללו את שם הוֹי"ה**.

(הגדה של פסח, ברכת השיר)

פניני ישועות

חתונה בלי חובות!

ישמח לעשות הוראת קבע בסך שבעים ושנים שקלים לחודש, כדי שיוכלו להדפיס את ספרי רבינו, ובכך רוצה לזכות לישועה - "לחתן את ילדיו ללא חובות".

ואז, כמה ימים אחרי התרומה של הרב ווייס, מקבל הוא שיחת טלפון מעו"ד גדול בתל אביב, ובה נאמר לו, כי אחות אמו שנפטרה לפני כשנה השאירה קרקע בחדרה, אשר שוויה גדול מאוד, מאחר וכעת מפשירים את כל הקרקעות באזור, והיות ולה לא היו ילדים הרי הוא ואחיו נחשבים ליורשים היחידים.

לאחר כמה פגישות עם העו"ד, נאמר לו ולאחיו כי נמצא קונה מתאים לקרקע - יזם גדול ובעל ניסיון שרוצה להקים שם פרויקט גדול. על אתר נסגרה העסקה ובכך קיבל הרב ווייס סכום ענק של כסף לכיסו, המאפשר לו לחתן יותר מילד אחד - בלא חובות כלל.

לפני נישואי בנו השני שלח הרב ש. ווייס מכתב למערכת לספר על הנס מעל לדרך הטבע שראה בתרומה להדפסת ספרי רבינו.

הרה"ג ש. ווייס הינו אברך תלמיד חכם משכמו ומעלה. מגיל צעיר הינו מלומדי בית המדרש, כשפיו לא מפסיק מלמלמל בתורה. סיים את הש"ס כבר מספר פעמים, וכשאברך כל שהוא צריך לדעת מראה מקום בש"ס, יודע הוא כי עליו לפנות להרב ש. ווייס ומיד יאמר לו היכן מקומו.

את ביתו מנהל הוא בפשטות מופלאה, כש"מותרות" אינם עוברים את סף דלת ביתם, בעוד ילדיו יודעים ומעריכים את הוריהם היקרים, ומלאים הם שמחה אפילו שאין תמיד הפרוטה מצויה בביתם.

משהחלו ילדיו להתבגר, החלה הדאגה, מהיכן יהיה להם כסף כדי להשיא את ילדיהם בכבוד? הן כל השנה בקושי משיגים הם את פת לחמם, ומהיכן יכולים הם להתחייב על סכומים אסטרונומיים הדרושים כדי לחתן ילדים.

הרב ווייס שהינו אברך תלמיד חכם, יודע ומכיר היטב הוא את ספרי רבינו - המהרא"ל צינץ - וידע הוא אף על ההבטחה שהבטיח רבינו, **"כי מי שיתרום להדפת ספריו, ייושע בכל מה שהוא זקוק"**. לכן מה טבעי היה הדבר שיתרום כסף להדפסת ספרי רבינו. ואכן הרב ווייס התקשר למכון, והודיע להם כי

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו ניתן להזמין חנם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות